

Экономика

Гитче бизнесге - энчи болумла

КыМР-ни Бахан району экономикасына 2010 жылда эки миллиард сомдон астам инвестицияны тарткандыгы. Ол стредстволу гитче предпринимательствону эм башка бөлүмдө инвестиция проектлери аянттууга жиберилгендиге. Эпидеде ишлеген гитче бизнесге 100 миллион сом берилгенди. Району администрациясы экономика эм предпринимательствону бөлүмүнө Хасан Шогенцук башкаруучу бидиргенге көр, быйлы биринчи январьда районда 1800-ден астам энчи предприниматель бөлүмү жазылып гитче эм орталык предприниматель ишканалары ачылган. Экономикасы бөлүмдө этерд миниге жуук адам иштейт эм аланы саны дайым өсөт барды. Арт жылда районда эл или продукцияны өндүрүү жаны бп алчы европалы технологияны производствого синдириуде көп

затта этиледиле. Сөз ючюн, юм минг гектарда, эртеги сууктарда би бу жараткан кыруулардан тек ары анынган терек бахча орналып башлагандыга. Эки жоо гектардан астам жерден а биринчи тирлик да жыйылганды. Дагында бп проектин келеринде озган жылда тек айныган, тамчычыл бп сууарылган терек бахчаларга керекти бөтөн чынгыла эм пластик адыла чыгарган заводга бп шаңдоно көзөлдөт сакталуучу жерини биринчи кезую ишлеип башлагандыла. Тахта көтөрүнө топураксыз өздүрөгөн 50-гектарлык шаңдононо топурак комплекси кыруулууда да бардырылды. Аны жайырма гектары көп болмай ишлеп башлаганды. Районда теплица комплексе керекти темир затланы чыгарган заводду ишлегер, тек айныган терек бахчаланы жерлерин кө

Бизни корр.

ТРАНСПОРТ

Парковкандан башлап реклама щитлеге дери

Бюгонюкдө Кзабарты-Малквар Республикасы жолларында жергиликтүү автомобиль саны терк атламла бп өсөт барды. Эсепде 190 миңден артык машина турды, жалаңда 2010 жылга 9036 адам автомотиле кылуу болгандыла. Проблема, тыйгычыла, машиналары жол юсюнде эркинлик болмагын жерде кыюо келит - алга да ала мегаполиспен болуптур, шендо уу нальчикчилени жашууларында да келгендиге. Озган жылы декабрь айында шахары ичине жолда жергиликтүү иленидирүү жаны бп жумушга кзабарты комиссия жолда кзабарты комиссия жолда кзабарты комиссия иленидир ючюн кылайын затта этедеге керек болганын белгилегенди. Ол иштерин ишине Россияны Ич иштерини министрствону Кзабарты-Малквар Республикада УГИБДД-саны башчысы Арсен Кудаяв бп сейрлик болган бир кыуум ведомстволаны келечилери кызыгышандыла. Комиссия белгилеген, этерге керек болган жумушлары оңуу быйын 28-чи январьда Нальчик шахары администрациясында этилгенди. Анда машиналары жолда кылайын кзабарты жараганы, жолганы тап халга келтирүүне мадарлары эм айтынуучу, светофорлары орнатуучу, тротуарла ишлеу эм башка вопроста союлгөнүлдө. Тубешинуо алында

Нальчик шахар округну башчысы Залимгер Игасов бп жолдорда жергиликтүү кысык заманы ичине тындырыллыкларына ишкес болганын чертгенди. Аны бп бирге жараштырылган планда бир кыуум узак кезуюу жумушлары бардыла, аланы тамамландырыла көп ача керекте, бирери уу болжальсы быйыл этилгидиле, дегенди. Нальчикки администрациясы башчысына орунбасары Игорь Князко комиссия бардырған ишлени итолганы ачыккалаганды. Машиналары кыюуча жерле шахарда азында, сөз ючюн, Кзабарты-Малквар кыруу университетини жанында жолда, көп машина тохтап, алайлада жоруоно осал этедеиле. Анга болушукта деп парковка иштерге жер айтырыа керекди. Алай бп проблема ла жалаңда университетти тийреси бп чеклемейинде: шахары энчи номерли эм республиканы клиника болмицналары тийрелиди, сабий поликлиника тырлараны жаңгы дворци - тыланы барысына да кыларанда машиналары кыюуча жерле ишлениге неда болган жерде кеңештиргеге керекдиле. Ара рынокда уу, Арсен Кудаявине ошум көрө, хак теген парковкала болмазгыча керекдиле, аланы хаталарында рынокдорланы неда жана жерге тофорланы орнатуучу тротуарла осалды. Жол жалаңда эркинликте орнатылган реклама щитле водителыге жолу жабады

МУРАТЛАНЫ М.

Жаңгы технология

Ток алганы - аз, жарытхан ресурсу - көп

Нальчик шахарда «Телемеханика» заводунда энергосберегающий чыракка чыгарып башлагандыла. Аланы орманы жарытыла, ойледе, производствода да хайырлынырга болууду. Кзабарты-Малквар Республикасы Промышленность, связь эм индорматизация министрствону мекеманы алында аялмай чыракка жанадыла. Министр Сергей Евтушенко айтканга көр, «Телемеханика» завод «Ростехнологика» кыруу корпорацияга продукциясын жиберил, аны организацияларында электрокочу алган жарытыуу системалары синдириу эм светодиод чырак көп санда чыгарган производствону аянттуу программаларында да кошулганды. Министрство бидиргенге көр, «Телемеханика» шендо бир айга беш минг светодиод чырак чыгарды. Алай производствомындан ары кочлене бардык. Светодиодла шендого чыракпадан сөз иги да көп заман ишлейди. Аланы жарытхан ресурсу жог мин сагытха дери же

Электрокочуно, ала шендо чыракка чыгарыла чыракка бп тентгидиргенде, ок керге аз койдорендле. Отдан сакланыу неда чандыры жаныла да кзабартысууладыла. Кызы материалпадан ишленгенери ючюн алай чыракларына транспортта неда заводдада, производствода да орнатыла жарыды. Дагында бир икис - светодиодлага аз электрокочу керек болганы себепли электрикесте келтирген ызланы ичинчерге этерге болууду. Специалисте айланганга көр, саулдай да кыларны битеу жашуу журтыкчунуналны молкоңдө шендо чыракка чыгарыла светодиодла алышыа, электрокочуно 20-25 процентге дерт аярга болуучу эди. Светодиод чыраклары тире синдириуне бюгонюкдө алыны багысы бийик болганы тыйгычы сапайды. Алай, производство кучелери аял производство аны багысы да азы барлыкчы. Заводу реконструкциясы эм техника жаны бп жаңыртуу. «Росей Федерацияны» ОПК-сыны 2010-2015 жылланы ичине аянттуу»

УЛБЛАШЛАНЫ Мурат. СУРАТЛАДА: «Телемеханика» чыгарган жаңгы чыракчыл.

БЮГОН - РОССЕЙ ИЛМУНУ КЮНОДЮ

Инновацияланы синдириуюу ышанигылы шарты

Бюгон бизни кыруалда алимле кеслерини профессионал байрамларын белгилейди - Россей илмуну ючюн. Ол 1999 жылдан бери РО-ни Президентини буйругуна көрө байрамга саналды. Бу юн таркы бп байланышы. Сегизинчи февралда 1724 жылдан бери Петр I Россейде илмуланы биринчи академиясы кырууна юсюндөн буйрукка кол салганы эди. Не заманда да кыруалыбыз битеудуни илмуда бийик даржалы алыны алганды турганды. Космоска спутникни эм биринчи Россей учуртханды, дуняда биринчи атом станция бп бизни алимлерибиз хайырланы башлагандыла. Шендо Илмуланы россей академиясы кыруалы айнууна себепли эттен кочеден бирди, аны бир илму арасы Кзабарты-Малкварда ишлейди. 2010 жылда бизни энчи алимлерибиз материялы - графенны кырууларны ючюн физика жаны бп Нобельни саугасын алганды. Алимледен бири - А.К. Гейм Нальчик шахарда ючюно номерли орта школу бошоганды. Жашуу кыруотто: алай бийик жетишимге жалаңда Москвада эм Санкт-Петербургда окутуула угай, регионда билим алгында да металыкдыла. Бу ючю бизге бек хоманалды: өсө келген тейлобюз көп салып окурга борууду. РАН-ны Кзабарты-Малкварда илму арасы 1993 жылда ачылганын

Малкварны 2030 жылга дери айнуу программасын кырууларды. Аны кырууларга туруп, алимле математический модельле бп хайырлангандыла. Презиммада адамны, жамауатын эм табигыйтаны араларында келешимдегиле жолу азыландыла. Дагында аны мурдоруну инновация айнуу салганды. Шендого дуняга келшген экономика инновация предпритиялсы болмады. РАН-ны Кзабарты-Малкварда илму арасында бусагында алим доктор бп сексен кандидат ишлейди. Докторланты, аспирантланы эм сожикателени саны жоо бп элпиге жеткенди. Экономика жаны бп диссертацияны Информатиканы эм регион управленийны проблемаларны институтуа кырууларга онгла бардыла. Кесибизни илму журналыбыз «Известия КБНЦ РАН» жылга алты кер чыгады. Бизни алимлерибиз вузала эм орта школла бп байлалыкны жылдан жылга кочелери бардыла. Ала спецуртла кыруайдыла, жаңгы окуу китпалы эм пособияла жаздыла, илму комплексе, институтуа окуу арала ачдыла. Ардада жаш алимлеге аспам өз бурдула. Алагыда деп конкурсла бардырылдыла эм бек хомо инновация ишле ючюн саугыла берилдиде. Алимле илму ишлерин жашауга кийирер ючюн, кыларындан кел-

генни этедиле. Аспамырак иш туризм зонаны аянттуу амалга жаны бп бардырылды. Дагында жуукч заманда робототехника системала жаны бп эки инновация предпритияты ачылыктыдыла. Информатиканы эм регион управленийны проблемаларны институту «Телемеханика» бп бирге Север Кавказда биринчи инновация форум бардыгандыла. Бу форумга Москвада вузланы, РАН-ны учурденяларыны эм регион компаниялары келечилери кыатышкан эдиле. Форуму чеклеринде кырууларган кермюн - ярмаркада алимле жаңгы проектле бп шагырейленгендиле. Бюгон барыбыз да анылапыбыз: Россей аянттуу кырууларла бп тенги болуу ючюн, илмуну кыстуу аянттууга керекди. Аны ючюн, аныгылы база кырууга тошурки. Кысык айтханда, уллу кыруанка этилмей, юм жарык муракча жетерге кылайын болуучу. Алай не болмада да биз, алимле. Ата журтубуга кылуучу этерге хазырбыз, анылапыбыз: илмуусу кыруу болмады. Бюгон бизни профессионал байрамдыбыз. Илмуда ишлеген битеу алимлени да алгышайла эм уллу жетишимдегиле жетерини, сауукчула да, насыйла да болупларын тийлей.

Петр ИВАНОВ, РАН-ны КыМР-де илму арасыны башчысы, РАЕН-ни академиги, РО-ни илмууну сайты ишкисчи.

Кыруулар

Кыркууусузулк системаланы орнатадыла

2010 жылда «Кыркууусузулк компаниясы» жабжык акционер общество «Русидро» ачык акционер обществона окутуула угай, регионда билим алгында да металыкдыла. Бу ючю бизге бек хоманалды: өсө келген тейлобюз көп салып окурга борууду. РАН-ны Кзабарты-Малкварда илму арасы 1993 жылда ачылганын

КОНФЕРЕНЦИЯ

Докладына - бийик бага

Долинскеде 1-чи номерли педагогика гимназиясынын директору Энейланы Лидя, Псыкод эде орта билим берген школну директору Мадина Климова да «Гуманитаристика, гуманитарное знание, гуманитарное образование: культуротворческая модель в контексте модернизации» деген Битуресской конференцияны ишине кыатыш кыргандыла. «Бу бийик даражада бардырылган илму педагогика форуму Россияны В.И. Герцен аты педагогика университетини эмда Санкт-Петербургну Улуу университетини башламчылыклары бп кырууларганды. Аны итолганына көрө, бизни жерлешерибиз сертификатла кылуу болгандыла. Анга Энейланы Лидя «Практикалы кез кырам» деген культуротворчество школну моделениге көрө усталаны хазырлуучу республикаларыны башчысына эмда форуму пленаж жыйылуунда «Проблемы этно-культурной и образованной идентичности в общероссийской идентичности и обозразования» деген темага этген маганалы докладны ючюн тийишчи болганды. Мадина Климовага бп сертификат конференцияны чеклеринде мастер-классны бийк даражада бардырганы ючюн берилгенди.

Лидия Адыхановна айтханыга көрө, культуротворчество амал адамны кылыгыны анылауга, аны юртейтуге, РФ-де жашаганы халкылары культураларын терен билиуге себеплик этеди. Кзабарты-Малквар Республикасыны билим берүү эм илму министри кыюу салып берген бп амалга көрө, Север-Кавказ регионда жайырма бп беш школ ишлейди. Аны бп бирге ол Алтай крайны Анугтай

ХОЛАЛАНЫ Марзият Сурагыт аны алганды. Сурагыт: Энейланы Лидя.

Уруну рынок

Окыуларын башларына жаратадыла

«Элбрус району халкыны бп жалчытуучу» кыруу учуредияны таматасы Османланы Лариса бидиргенге көр, аланы ара граждандыла жалаңда иш излерге угай, урунурга сойгөн жерин табарга да болууды, андан сора да, профессионал хазырлыкча, ишизлеге усталыкларын ведомстволарга бп объектилер тийрелерин кереклениси жарытуу мадарлары монтажлары бардырылгандыла. Бизни корр.

Району уруну рыногунда тюрленулен, профессионал билим берүү эм жамауат ишлеге болтуй, халда тохтадырууну юсюндөн ок жаны бп профессионал консультант айтханды. Ол санда кийинден элге барып этилген жыйылууда да. Аксылбалык болмагына бп окуудан бош заманда болжалы ишле бп керекуюно юсюндөн ушакла бардырылгандыла. Ардада окуп, профессионал билимле алган 660-дан артык адам ишле тохтагандыла эм кеслерини энчи ишлерин ачхандыла. Профессионал хазырлыкчы эм усталыкны көтөруюно жалчытыр ючюн, тилеп келген адамдардан ара, 21 окуу юйле бп келишип, 177 адамны окууга жибер-

Конкурс

«Мен дуняяны суратлайма»

Алай аты бп ксенофобияны, экстремизми бп терроризми профилактикасы бп байламлы Прохладна муниципалый районда сабийлени, аксылбалык болмагыналы эм жаш тейлоно аспамга плакатланы конкурсу этгенди. 40 адам адет-төрөлени кыргозтөн, халкылары, динлени араларында тейломокчө чакыргын плакатла ишлегендиле.

Конкурсу итолганына көрө, онтөрт жыллары толмаганыны ичлеринде Элина Мисорокова, Диана Абазова, Полина Фокина, Гюльнар Мамедова хорлагандыла. Аниса Балкорова, Виктория Самарская, Дарья Агеева да саугалыга тийишли болгандыла. 15-20 жыллары толганында Анастасия Дымованы, Екатерина

на Сторожкову эм Джуртуубайланы Арсенины ишлени эм илгеле сапталгандыла. Аланы барысына да району жер-жерли самоуправленийны советини сессиясына белгиленген кубулка, дипломла, саугалы а берилдикдиле. Ирина ЛУПЫРЕВА, Прохладна району жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

САБИЙ САД

Кеслерин сууда чабакча сезедиле

Бу эки кыялты ойлеми кыялдары... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Андай да, ол мураттарына жетер... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Биз Москвада «Сабийлик» деген... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Сабийлини ашча ахар мурат... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Сез а Нальчикде «Алтын чабакчык» деген аты жюроткен... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Мында башчылык этген... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Коллектив улуулу, аны себепли... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Мында саууктарын кошчондир... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

Ол ишленгенли кыркык жыл... Кеслерин сууда чабакча сезедиле...

СПОРТ

Россейни кубогна эркилик

Кыбарты-Малкыр кырал эл микк... Россейни кубогна эркилик...

Энде бу конюда медицина... Россейни кубогна эркилик...

Бюгюнлюкде... Россейни кубогна эркилик...

Жыйрма жылны ичинде бир... Россейни кубогна эркилик...

Жетишимсизликке да кырамай

Аны алай кыйналы... Жетишимсизликке да кырамай...

Бийгеле бакъган врачча... Жетишимсизликке да кырамай...

«Мен ишлеген 11 жылы ичинде... Жетишимсизликке да кырамай...

СУРАТЛАДА (башында) амбулаторияны... Жетишимсизликке да кырамай...

Аппайланы Залина - алчылары санында

«Нальчик» спорт комплекде... Аппайланы Залина - алчылары санында...

Бизни дзюдочуларыбыздан... Аппайланы Залина - алчылары санында...

Аппайланы Залина... Аппайланы Залина - алчылары санында...

Аппайланы Залина... Аппайланы Залина - алчылары санында...

Аппайланы Залина

Кубулайы Хакимины кызы... Аппайланы Залина...

Кубулайы Хакимины кызы... Аппайланы Залина...

Кубулайы Хакимины кызы... Аппайланы Залина...

Кубулайы Хакимины кызы... Аппайланы Залина...

Конкурс

Айырмалык

Ингуш Республикада «Мамырлык»... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

Ингуштин аны ишле бардыла... Айырмалык...

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЫБАРТЫ-МАЛКЫР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ... РЕДАКЦИОННИЙ АДРЕС: БЕШПАЙЛАНЫ МУТАЛИН...

ТЕЛЕФОНА: Редактору приемный - 42-43-41... РЕДАКЦИОННИЙ БЕЛОМЕРИ: Жаматат-политика бөлөм...

Редакция авторла бла кызык жортомейди... Газетте басмалыганын материалда айтылган оюм...

Газетти басматга КаМР-ни Жаш теңгери элде жамуаттуу биргилеши...

Номере графикте көрө 19 сагызда кыш салында... ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ: Саракулааны АСИТ...

РЕДАКЦИОННИЙ АДРЕС: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5...